

Integraal veiligheidsplan Midden-Drenthe 2023-2027

De dorpen en kernen veilig houden doen we samen. De inwoners van de dorpen en kernen zijn daar natuurlijk bij betrokken, en onder andere maatschappelijke organisaties, politie, brandweer en het OM vertolken daarin een rol. Ook de burgemeester en de gemeenteraad vervullen een duidelijke rol op het gebied van veiligheid binnen de gemeente.

Een van de taken van de gemeente is het vaststellen van het integraal veiligheidsplan – het document dat nu voor u ligt. Hierin beschrijven we hoe we in de gemeente Midden-Drenthe de komende vier jaren willen werken aan veiligheid. Zo zullen we de komende tijd in ieder geval werken aan het veiligheidsgevoel in de gemeente, maar investeren we tevens in middelen in de aanpak van bijvoorbeeld ondermijning en cybercrime. Dat doen we met partners en inwoners, want alleen samen met elkaar kunnen we Midden-Drenthe veilig houden.

Cees Bijl

Burgemeester van Midden-Drenthe

Inhoud

Samenvatting

Inleiding

Relevante kaders

Tendensen en ontwikkelingen

Veiligheid in Midden-Drenthe

Prioriteiten Zuidwest Drenthe

Doelstellingen Midden-Drenthe

Samenvatting

Dit integraal veiligheidsplan (hierna; IVP) heeft ten doel om een aanpak van veiligheid in de gemeente Midden-Drenthe op hoofdlijnen uiteen te zetten. In samenwerking met de gemeente Meppel en de gemeente Westerveld zijn gezamenlijke doelen vastgesteld. Daarnaast zijn gesprekken gevoerd met inwoners en de gemeenteraad, zijn enquêtes uitgezet, heeft de veiligheidsmonitor inzichten gegeven en is "veldonderzoek" gedaan door op markten gesprekken te voeren.

Ook zijn er een aantal kaders die richting geven aan het beleid. Zo is er de Landelijke Veiligheidsagenda, het Regionaal Beleidsplan RBPO en het Jaarwerkplan Politie BT Zuidwest-Drenthe. Daarnaast geven het coalitieakkoord en het raadsprogramma richting aan het beleid.

De wereld is onderhevig aan constante verandering, helemaal binnen het veiligheidsdomein. We zien een zevental relevante ontwikkelingen op het gebied van rampen en crisis, ondermijning, cybercrime, drugs, vitale vakantieparken, mensenhandel en de politiecapaciteit.

Om een juiste prioritering aan te kunnen brengen in de doelstellingen van het IVP, zijn de statistieken van ketenpartners ingewonnen, is veldonderzoek uitgevoerd, is een veiligheidsmonitor opgezet, is een enquête gehouden en is er twee keer met de gemeenteraad gesproken over veiligheidsonderwerpen. Hieruit blijkt dat de inwoners van de gemeente zich veilig voelen in de gemeente en dat het contact met de politie in de gemeente over het algemeen als zeer tevreden wordt ervaren. Desondanks is er ruimte voor verbetering, met name als het gaat om de (digitale) weerbaarheid van de inwoners. Daarnaast valt op dat er een stijgende trend te ontdekken is in het aantal gevallen van overlast of criminaliteit in de gemeente, al blijft dit in bijna alle gevallen onder het Nederlands gemiddelde. Uit de gesprekken met de gemeenteraad kwam naar voren dat vooral jeugd, cybercrime en alcohol en drugs belangrijke aandachtspunten zijn.

Op basis van de gestelde prioriteiten in Zuidwest Drenthe en alle in deze samenvatting genoemde landelijke agenda's, trends, ontwikkelingen en onderzoeken komen we tot de volgende prioriteiten:

1. Het verminderen van ondermijnende factoren in de gemeente Midden-Drenthe
Door onder andere het vergroten van weerbaarheid en het verbeteren van de informatiepositie.
2. Het terugdringen van overlast met betrekking tot jongeren door ondersteuning, zorg en straf
Door onder andere (beter) zicht te krijgen op overlastlocaties, probleemgroepen en voedingsbodem.
3. Het (beter) in beeld krijgen van online criminaliteit en het aanpakken van online criminaliteit door samenwerking met partners.
Door onder andere in te zetten op bewustwording, het versterken van onze informatiepositie en het actief opbouwen van netwerken.
4. De samenwerking tussen zorg en veiligheid efficiënter organiseren.
Door onder andere te investeren in de samenwerking tussen zorg en veiligheid, aan vroeg signalering te doen en te sturen op passend eigenaarschap in de keten.

Inleiding

Veiligheid is een basisvoorwaarde voor een prettige en gezonde leefomgeving. We willen dat inwoners, ondernemers en bezoekers zich veilig voelen in Midden-Drenthe en dat het in de gemeente veilig is. De gemeente voert regie op veiligheid. Een veilig Midden-Drenthe kunnen wij alleen bereiken door gezamenlijke inspanningen om onveiligheid te voorkomen en aan te pakken.

Waarom een integraal veiligheidsplan?

Als gemeente dragen we zorg voor een veilige leefomgeving. Dit vraagt een continue inspanning die we samen met onze ketenpartners leveren. De gemeente voert regie op veiligheid, maar de verantwoordelijkheid voor een veilige leefomgeving delen we met inwoners, veiligheidspartners, ondernemers en bezoekers.

De taak van de burgemeester in de openbare orde en veiligheid is wettelijk geregeld (artikel 172 Gemeentewet). De burgemeester is verplicht zorg te dragen voor de handhaving van de openbare orde en is bevoegd om met behulp van politieovertredingen van wettelijke voorschriften, betreffende de openbare orde, te voorkomen of te beëindigen.

Het integrale veiligheidsplan (IVP) 2023– 2027 beschrijft hoe we de samenwerking met ketenpartners voor deze jaren vorm gaan geven en op welke veiligheidsthema's we gaan inzetten.

Proces van totstandkoming

Om in regioverband Zuidwest-Drenthe naar meer eenheid toe te werken, hebben drie gemeenten in Zuidwest-Drenthe (Meppel, Midden-Drenthe en Westerveld) bij de totstandkoming van dit IVP de samenwerking gezocht.

In januari 2022 zijn raads- en commissieleden in een informele sessie meegenomen in de verschillende onderwerpen die centraal staan in het integraal veiligheidsplan. Raads- en commissieleden hebben hier signalen kunnen delen en kunnen aangeven wat zij belangrijk vinden.

Op diverse momenten in het afgelopen jaar is veiligheid als bespreekpunt aan de orde gesteld. Zo is het onderwerp aan de orde gekomen bij markten, gesprekken met ketenpartners en in de veiligheidsanalyse.

Op 7 juni 2022 zijn de uitkomsten van de veiligheidsanalyse gedeeld met de raads- en commissieleden. Tijdens deze sessie konden zij reageren op de uitkomsten en aangeven waaraan zij prioriteit gaven.

Leeswijzer

Met de gemeenten Meppel, Midden-Drenthe en Westerveld is tot een eenduidig IVP-format gekomen. De algemene delen uit het plan zijn gemeenschappelijk opgesteld en de onderdelen voor de afzonderlijke gemeenten heeft eenieder voor zich beschreven. Daar waar in dit stuk gesproken wordt over regio Zuidwest-Drenthe, betreft dit de gemeenten Meppel, Midden-Drenthe en Westerveld.

Na de vaststelling van het IVP worden er tweejaarlijkse uitvoeringsplannen opgesteld, waarin de in het IVP gestelde prioriteiten concreet uiteengezet worden.

De veiligheidsanalyse, die voor een groot gedeelte ten grondslag ligt aan dit IVP, kan opgevraagd worden bij Team Veiligheid Midden-Drenthe. Vanwege de omvang is het stuk niet direct opgenomen in het IVP.

Hoofdstuk	Titel	Beschrijving
1	Inleiding	Beschrijving van het `hoe en waarom` van het IVP inclusief de totstandkoming.
2	Relevante kaders	Welke relevante kaders liggen ten grondslag aan onze nieuwe openbare orde en veiligheidsdoelstellingen?
3	Tendensen en ontwikkelingen	Wat zijn landelijke en regionale ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op het opstellen van het integraal veiligheidsplan?
4	Veiligheid in Midden-Drenthe	Welke ontwikkelingen op het gebied van veiligheid hebben invloed op het opstellen van doelstellingen in Midden-Drenthe?
5	Prioriteiten Zuidwest-Drenthe	Welke gemeentegrens overstijgende prioriteiten kunnen wij gezamenlijk opstellen?
6	Doelstellingen gemeente Midden-Drenthe	Welke lokale doelstellingen hebben wij als gemeente Midden-Drenthe en wie/wat hebben wij daarvoor/daarbij nodig?

Relevante kaders

Het opstellen van het IVP vindt plaats in een landelijke keten van plannen, waarbij prioriteiten worden vertaald naar regionale prioriteiten. Deze regionale prioriteiten worden vervolgens vertaald naar lokale prioriteiten die door de gemeenteraad worden vastgesteld (zie figuur 1). In dit hoofdstuk wordt stilgestaan bij de landelijke en regionale prioriteiten.

Landelijk	Landelijke Veiligheidsagenda 2019-2022
Regionaal	Regionaal Beleidsplan RBP 2020-2023 Jaarwerkplan Politie BT Zuidwest-Drenthe
Lokaal	Integraal veiligheidsplan

Landelijke veiligheidsagenda 2019 – 2022

Elke vier jaar stelt de minister van Justitie en Veiligheid in de veiligheidsagenda de landelijke beleidsdoelstellingen voor de taakuitvoering van de politie vast. De landelijke veiligheidsagenda is complementair aan de lokale veiligheidsagenda's en laat ruimte aan het lokale gezag om de politiecapaciteit en politie-inzet in te zetten op lokale en regionale vraagstukken.

In 2018 is gewerkt aan een nieuwe Veiligheidsagenda voor de periode 2019-2022. De minister heeft in overleg met de gezagen de onderwerpen bepaald die in de veiligheidsagenda een plaats hebben gekregen.

Op een deel van deze onderwerpen zijn landelijke kwantitatieve en kwalitatieve doelstellingen geformuleerd:

- a) Ondernijning;
- b) Mensenhandel;
- c) Cybercrime en online seksueel misbruik;
- d) Executie (tenuitvoerlegging opgelegde straffen).

Regionaal Beleidsplan (RBP) 2020 – 2023 en Politiejaarplan

Artikel 39, eerste lid, van de Politiewet 2012 schrijft voor dat de burgemeesters van de gemeenten in het gebied waarin de regionale eenheid de politietask uitvoert, alsmede de hoofdofficier van Justitie, ten minste eenmaal in vier jaar een regionaal beleidsplan vaststellen.

De gemeenten in Noord-Nederland kennen een diversiteit aan veiligheidsproblemen. De aanpak hiervan is primair belegd in de gemeentelijke integrale veiligheidsplannen. Zij vormen de basis voor het lokale veiligheidsbeleid. Het Regionaal Beleidsplan (RBP) Veiligheid Noord-Nederland 2020-2023 verandert niets aan de lokaal vastgestelde prioriteiten; wél kan het een aanvullende en faciliterende werking hebben. Op 17 september 2019 is de gemeenteraad van Midden-Drenthe gehoord over het concept Regionaal Beleidsplan veiligheid 2020-2023. De raad heeft besloten om geen zienswijze in te dienen.

In het RBP 2020 – 2023 zijn de volgende thema's benoemd waar met de politie afspraken over zijn gemaakt:

- a) Ondernijnde criminaliteit;
- b) Effectieve verbinding veiligheid en zorg;
- c) Cyberveiligheid;

d) Maatschappelijke onrust of verdeeldheid (bij overheidsbeslissingen).

De uitwerking van het Regionaal Beleidsplan vindt plaats in de politiejaarplannen en de gemeenteraden oefenen invloed uit op de lokale prioriteiten via het lokale veiligheidsbeleid, zoals vastgelegd in het IVP. Zodoende is sprake van een samenbindende beleidsketen.

Dit jaarwerkplan voor het (politie) basisteam Zuidwest-Drenthe beschrijft de lokale prioriteiten en de doelstellingen van de gemeenten De Wolden, Hoogeveen, Meppel, Midden-Drenthe en Westerveld en die van het Openbaar Ministerie Noord-Nederland. De gemeenten is gevraagd input te leveren voor dit jaarwerkplan.

In dit plan staan de prioriteiten uitgewerkt voor dit jaar. Het basisteam richt zich uiteraard ook op de reguliere werkzaamheden binnen de kerntaken: noodhulp, handhaven, intake, hulpverlening, dienstverlening de aanpak van veiligheidsproblemen en service en opsporing. Er is binnen het basisteam capaciteit vrijgehouden om te kunnen inspelen op actuele maatschappelijke ontwikkelingen die zich mogelijk kunnen aandienen. Indien nodig worden binnen de gezagsdriehoek keuzes gemaakt in de prioritering van die afspraken. In hoofdstuk 5 staan de prioriteiten van de gemeenten in het gebied van het basisteam vermeld.

Coalitieakkoord en raadsprogramma Midden-Drenthe 2022 – 2026

In het coalitieakkoord van de gemeente Midden-Drenthe wordt voor de komende vier jaar de richting van de gemeente bepaald, en worden afspraken gemaakt. Daarnaast is door de gemeenteraad een raadsprogramma opgesteld. Het akkoord gaat in op de onderwerpen:

- Participatie
- Wonen
- Duurzaamheid en klimaat
- Dienstverlening
- Bestuursstijl

Met de onderwerpen is het doel de verbinding met de samenleving met Midden-Drenthe te versterken. Dit geldt ook voor de relatie tussen bestuurders en inwoners van de gemeente.

Daarnaast wordt gepoogd om actief de samenwerking op te zoeken met andere gemeenten als dat onze dienstverlening helpt te bevorderen. Dit IVP dient als illustratief voorbeeld bij dat doel, vanwege de nauwe samenwerking tussen de gemeenten Westerveld en Meppel.

Tendensen en ontwikkelingen

De wereld om ons heen verandert continu en dat brengt nieuwe uitdagingen met zich mee. In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in een aantal tendensen en ontwikkelingen die voor het thema veiligheid van belang zijn, zonder de intentie te hebben volledig te (kunnen) zijn.

Rampen en crisis

In februari 2020 werd de eerste coronabesmetting in Nederland geconstateerd. In maart 2020 werden de eerste maatregelen genomen en werd er een crisis afgekondigd. Op 23 maart 2022 zijn alle maatregelen komen te vervallen en is de crisissfeer verdwenen. In de periode van maart 2020 tot 23 maart

2022 hebben wij in Nederland voor het overgrote gedeelte van de tijd geleefd met maatregelen als gevolg van het coronavirus.

Daarnaast zijn ook andere ontwikkelingen zichtbaar op het gebied van rampen en crisis, voornamelijk in de bestrijding ervan. Zo gaan de ontwikkelingen op het gebied van cybercrises (en de rol van partijen in het geheel) onverminderd door. Ook wordt lokaal en regionaal gekeken naar een nieuwe, andere invulling van gemeentelijke crisisbestrijding.

Ondermijning ¹

Een hennepkwekerij waar de hele buurt van weet, maar niemand durft het aan te kaarten. Eerlijke bedrijven die opboksen tegen verpaupering doordat louche zaken de overhand nemen. De legitimiteit van de gemeenteraad kan in het geding komen, bijvoorbeeld door integriteitsschendingen. Ondermijning betekent dat de rechtsorde onder druk komt te staan door de georganiseerde criminaliteit. De opgave is de samenleving weerbaar te maken en de integriteit van ambtenaren en bestuurders te waarborgen. Een effectieve aanpak van ondermijning vraagt om een georganiseerde overheid die alle middelen en instrumenten inzet die ze tot haar beschikking heeft. Ondermijning en de bestrijding ervan wordt in de komende jaren alleen maar belangrijker.

¹Bron: <https://vng.nl/rubrieken/onderwerpen/ondermijning>

Cybercrime

Nederlanders voelen zich tegenwoordig veiliger op straat dan online. Dit blijkt uit het onderzoek Veilig Online (2021)² dat is uitgevoerd in opdracht van de Rijksoverheid.

In 2019 is het wetsvoorstel bestrijding cybercrime volledig in werking getreden. In deze wet is geregeld dat justitie en politie specifieke bevoegdheden hebben wat betreft de aanpak van criminelen in de digitale wereld, namelijk;

- helers van (digitale) gegevens arresteren;
- op afstand onderzoek laten doen in computers van criminelen of hierin binnendringen;
- gegevens overnemen of ontoegankelijk maken (bijvoorbeeld kinderporno of e-mailberichten met informatie over misdrijven).

² Bron: Onderzoeksvoorstel Cybersecurity I&O (veiliginternetten.nl)

Lachgas en andere recreatief verdovende middelen ³

In december 2019 maakte staatssecretaris Blokhuis (VWS) bekend dat hij van plan is om lachgas onder de Opiumwet te plaatsen. In de VNG-commissie Bestuur en Veiligheid is brede steun voor dit voorstel.

Veel gemeenten ervaren overlast, omdat lachgas nog onder de Warenwet valt: vervoer van gasflessen in bestelbusjes op straat, verkoop door horecaondernemingen en het gebruik op straat of in het verkeer. Een landelijk verbod helpt gemeenten om het probleem aan te kunnen pakken. De staatssecretaris wil een verbod op lachgas naar aanleiding van een onderzoek van het Coördinatiepunt Assessment en Monitoring (CAM). De gezondheidsrisico's bij het gebruik van lachgas zijn groot. Ook preventie en goede voorlichting over de risico's van lachgas blijven onverminderd belangrijk. Naast lachgas, kunnen ook nieuwe vormen van stoffen ontstaan die gebruikt worden en waarmee vervolgens overlast wordt veroorzaakt.

³ Bron: <https://vng.nl/nieuws/vng-steunt-voorstel-verbod-lachgas-0>

Vitale vakantieparken ⁴

In Midden-Drenthe bevinden zich een groot aantal vakantieparken. Uit het ZKA-rapport (vitaliteit verblijfsrecreatie Drenthe, september 2017) blijkt dat 46% in het rode segment valt en 46% in het groene segment. De parken in het groene segment zijn goed functionerende bedrijven met doorgaans veel schaalgrootte en/of gezonde inkomstenmix en vaak een uitstekende toeristisch-recreatieve ligging in combinatie met strategisch ondernemerschap. Parken in het rode segment op toeristisch-recreatief zwakke locaties kenmerken zich doordat ze vaak weinig fysieke en financiële ontwikkelingsruimte hebben. Vaak is er sprake van (zeer) slecht of geen recreatief ondernemerschap⁵. Ook speelt er vaak een vorm van sociale problematiek. De komende jaren krijgt het project vitale vakantieparken meer vorm en inhoud, door onder andere een verschuiving van het project vanuit de invalshoek van recreatie naar een meer multidisciplinaire inzet vanuit de gemeente (o.a. wonen en OOV).

⁴ Bron: <https://www.vitalevakantieparkendrenthe.nl/>

⁵ Vitaliteit verblijfsrecreatie Drenthe, rapportage september 2017, ZKA/provincie Drenthe/Recreatieschap Drenthe

Mensenhandel

Mensenhandel maakt een enorme inbreuk op de individuele vrijheid van mensen en is daarmee een van de ernstigste en meest complexe vormen van ondermijnende criminaliteit. Mensenhandel is een vorm van moderne slavernij waarbij slachtoffers worden uitgebuit en in aanraking komen met verschillende vormen en gradaties van geweld. Gemeenten zijn in de aanpak van mensenhandel verantwoordelijk voor preventie, signalering, handhaving, veiligheid en zorg, op basis van vier rollen:

1. Signaleerder
2. Beleidsmaker
3. Regisseur van de integrale aanpak
4. Verantwoordelijk voor de opvang en hulpverlening.

Elke gemeente moet in 2022 een duidelijke en geborgde aanpak van mensenhandel hebben. Om hier vorm en inhoud aan te geven wordt Drenthe breed een aanpak opgezet, om zo een eenduidige aanpak te kunnen formuleren.

Politiecapaciteit

De komende jaren kampt de politie met een tekort aan personeel, op verschillende vlakken. Deze onderbezetting kan op verschillende manieren gevoeld worden, zoals het langer blijven liggen van aangiftes of doordat wijkagenten minder in de wijk aanwezig zijn. De noodhulp zal uiteraard blijven doorgaan. De verwachting is dat deze ondercapaciteit gedurende de hele looptijd van dit IVP een rol zal spelen. Er zullen in de loop van de tijd bewuste keuzes gemaakt moeten worden als het gaat om de inzet van de beschikbare politiecapaciteit.

Veiligheid in Midden-Drenthe

Om te komen tot een juiste prioritering bij de vele veiligheidsvraagstukken waarmee de gemeente Midden-Drenthe te maken heeft, zijn een viertal (objectieve) producten opgenomen. Dat zijn de veiligheidsmonitor, de statistieken vanuit ketenpartners, de uitkomsten van een veldonderzoek en de uitkomsten van enquêtes en de raadsverkenningen. De uitgebreide versie van deze verschillende producten staan opgenomen in het document "Veiligheidsanalyse IVP 2023-2027".

Belangrijkste uitkomsten Veiligheidsmonitor

Om inwoners van de gemeente Midden-Drenthe voor het vaststellen van het IVP te betrekken bij de prioritering van veiligheidsvraagstukken voor de komende vier jaren, is een veiligheidsmonitor opgesteld. Het onderzoek heeft plaatsgevonden door het houden van enquêtes onder de inwoners van Midden-Drenthe. Uiteindelijk zijn er 347 enquêtes volledig ingevuld. Deze steekproef is representatief voor de bevolking van Midden-Drenthe.

1. Leefbaarheid en overlast in de buurt
Inwoners van de gemeente geven de leefbaarheid in de gemeente gemiddeld een 7,8, daarentegen ervaart 1 op 10 inwoners overlast van fysieke verloedering.
2. Veiligheidsbeleving
Inwoners van de gemeente voelen zich vaak veilig in hun eigen buurt, en geven hier een gemiddeld rapportcijfer van 7,8 aan.
3. Preventie
Inwoners van de gemeente scoren op preventief gedrag, preventieve maatregelen en online preventie gemiddeld. Waarbij iets lager gescoord wordt op online preventie.
4. Slachtofferschap
1 op de 10 inwoners van de gemeente was de afgelopen twaalf maanden slachtoffer van traditionele criminaliteit, terwijl 1 op de 6 inwoners slachtoffer was van online criminaliteit.
5. Burgers en politie
Inwoners van de gemeente, die contact hadden met de politie, waren veelal zeer tevreden over het contact met de politie (7 op de 10 inwoners).

Belangrijkste uitkomsten statistieken ketenpartners

Uit de statistieken van de politie blijkt dat het aantal meldingen van verwarde of onbegrepen personen is toegenomen in de gemeente Midden-Drenthe, een trend die in heel Nederland op te merken is.

De afgelopen jaren (vanaf 2018) was een stijging te zien van High Impact Crimes, zoals diefstal, straatroof, geweld- en zedendelicten. In 2021 is er echter een gemiddelde daling te zien op dit thema. Het aantal geweldsdelicten is hierbij in absolute getallen het meest gedaald (van 95 in 2020 naar 65 in 2021).

Jeugdoverlast blijkt uit de statistieken toe te zijn genomen, van 95 meldingen in 2018 naar 137 meldingen in 2021.

Uit de statistieken van Halt blijkt dat in de jaren 2016 tot 2019 met name vermogensdelicten hebben geleid tot een verwijzing naar Halt, terwijl in de jaren 2020 en 2021 andere vormen van overtredingen de boventoon voerden.

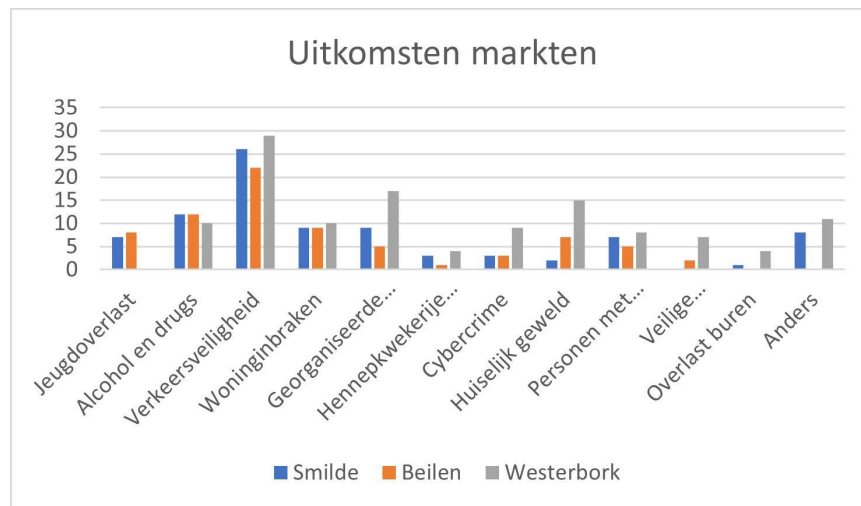

Vanuit de Veiligheidsregio Drenthe kan worden aangegeven dat het aantal incidenten de afgelopen jaren een dalende trend laat zien, met als voorbeeld het aantal branden in 2018 (91) en in 2021 (79).

Belangrijkste uitkomsten veldonderzoek en enquêtes

Eind april 2022 hebben we op verschillende markten in de gemeente een inventarisatie gedaan van wat de inwoners belangrijk vinden op het gebied van veiligheid. Hierbij hebben we gebruik gemaakt van een 'buisjesopstelling'. In totaal waren er twaalf buisjes, elk met een ander veiligheidsonderwerp, waaronder verkeersveiligheid, alcohol en drugs of georganiseerde criminaliteit. De marktbezoekers kregen vier muntjes en aan hen werd vervolgens gevraagd om deze vier muntjes te verdelen over de twaalf buisjes. Zo werden ze gestimuleerd om vier veiligheidsonderwerpen te prioriteren.

Het viel op dat het verkeersveiligheid hoog scoorde op alle markten. Daarnaast was het opvallend dat in Westerbork geen enkel muntje in het buisje 'jeugdoverlast' is gedaan. De overige uitkomsten zijn te zien in figuur 24 en in de onderliggende veiligheidsanalyse.

Figuur 1: Uitkomsten markten

Enquêtes

Als onderdeel van de veiligheidsanalyse zijn ook de (keten)partners op het gebied van veiligheid gevraagd over hun ervaringen met veiligheid in de gemeente Midden-Drenthe. Daarnaast werden zij gevraagd over de samenwerking tussen partners onderling, en de gemeente Midden-Drenthe in het bijzonder. In totaal zijn 32 (keten)partners bevroegd, waarvan elf ons van een antwoord hebben voorzien. Het gaat hierbij om zowel interne als externe (keten)partners.

Veiligheidsonderwerpen en samenwerking

We hebben alle ketenpartners de veiligheidsonderwerpen voorgelegd, en hen gevraagd om te komen tot een top drie. Hieruit kwam het volgende beeld:

1. Jeugd en veiligheid
2. Sociale kwaliteit
3. Ondernijning

Daarnaast ervaren de ketenpartners de samenwerking met Midden-Drenthe als goed, waar er in het bijzonder nog wel aandacht moet zijn voor het (her)vinden van elkaar als partners na de coronapandemie.

Belangrijkste uitkomsten raadsverkenning

Op 11 januari en 7 juni 2022 hebben er ateliers plaatsgevonden met de leden van de gemeenteraad. Daarbij zijn in totaal zes onderwerpen behandeld, welke we hieronder opsommen met de belangrijkste opbrengsten. De overige punten staan in de veiligheidsanalyse opgenomen.

1. Jeugd en veiligheid: zet in op de relatie met jongerenwerkers, jeugdagenten etc., waarbij de jeugd ruimte krijgt om de ruimte op te zoeken. Het tegengaan van drugsgebruik is een belangrijk punt.
2. Veilige woon- en leefomgeving: heb oog voor de verkeersveiligheid in dorpskernen en risicobeheersing in het kader van grote bedrijven.
3. Ondernijning: de gemeente moet gegevensbescherming goed op orde hebben. Daarnaast is het onderwerp "radicalisering en polarisatie" als belangrijk punt genoemd.
4. Alcohol en drugs: de gemeente moet goed kijken naar het uitgaansbeleid, waarmee ook het beleid in het kader van dit onderwerp bij evenementen meegenomen moet worden.
5. Overlast: meldingen op dit thema zijn divers, het geven van kaders op de verschillende terreinen is belangrijk.
6. Cybercrime: bewustwording onder medewerkers van de gemeente, maar ook de bewustwording van burgers zijn belangrijk punten.

Prioriteiten Zuidwest-Drenthe

Op basis van de eerder geanalyseerde veiligheidssituatie en aansluiting zoekende bij het Regionaal Beleidsplan van de politie Noord-Nederland, formuleren wij als Zuidwest-Drenthe een vijftal veiligheidsprioriteiten.

Verminderen verwevenheid van de onder- en bovenwereld

Ondernijning is een onderwerp dat de afgelopen jaren steeds meer urgentie heeft gekregen zowel op landelijk, regionaal als op lokaal niveau. Ondernijnde criminaliteit is niet altijd zichtbaar, maar heeft wel zichtbare gevolgen voor onze inwoners. Ondernijning is een probleem, omdat het de veiligheid, de leefbaarheid, de economie en het gezag van de overheid aantast.

Ondernijnde criminaliteit gaat over vormen van georganiseerde misdaad waarbij de onder- en bovenwereld met elkaar verweven raken. Ondernijning is internationaal verweven, maar nestelt zich lokaal in onze wijken en buurten. In Zuidwest-Drenthe zien we dit onder andere terug in de drugshandel, zorgfraude, illegale of gedwongen prostitutie en witwaspraktijken. We willen dit intensiever tegengaan en terugdringen.

In onze strategie richten we ons op drie speerpunten:

1. Vergroten van de weerbaarheid; bestuurlijk, ambtelijk en onder onze inwoners en ondernemers. Bij dit speerpunt is het vergroten van het bewustzijn essentieel. Daarnaast is het belangrijk dat er een bestuurlijke aanpak wordt geformuleerd waarin het bestuurlijk instrumentarium wordt benoemd, geactualiseerd en waar nodig ingezet. Als laatste is er aandacht voor integriteit en de veiligheid van de medewerkers van de gemeente.
2. Verbeteren van de informatiepositie van de gemeente door meer data gestuurd te werken.
3. Intensiveren van de lokale integrale aanpak op casuïstiek.

Voorkomen jonge aanwas

Met de term 'jonge aanwas' worden jongeren bedoeld die opkijken tegen criminele rolmodellen. Deze vaak kwetsbare jongeren zijn in veel gevallen op zoek naar aandacht en erkenning. Deze aandacht en

erkenning krijgen zij dan vervolgens van hun criminele rolmodellen. Het voorkomen van jonge aanwas is erop gericht om jongeren andere perspectieven te bieden om daarmee de 'keuze' voor het criminele pad/een criminele carrière onaantrekkelijker te maken.

In Zuidwest-Drenthe nemen de overlastincidenten waarbij jongeren zijn betrokken toe. Ook zijn er problematische jeugdgroepen waarbij er soms sprake is van criminaliteit. Deze betrokkenheid van jongeren bij overlast en criminaliteit willen we terugdringen.

In onze strategie richten we ons op de volgende speerpunten:

1. Zicht krijgen op de huidige overlastlocaties en criminele jeugdnetwerken - groepen.
2. (Laten) inzetten op een (preventieve) aanpak door gerichte maatregelen te treffen op het gebied van straf, ondersteuning en zorg.
3. Oog hebben voor de 'voedingsbodem' die de criminele gedragingen van de groep of individuele jeugdigen in de hand werken. Hierbij zorgen we voor een sluitende ondersteuning aan de jongeren en hun ouders en verzorgers.
4. Onderzoeken van de mogelijkheden van vroegsignalering door een wijk/buurtgerichte aanpak toe te passen.

Versterken digitale veiligheid

Online criminaliteit is een relatief nieuwe vorm van criminaliteit die steeds ernstige verschijningsvormen aanneemt. Denk aan hacken, sexting, digitale fraude, illegale prostitutie of internetpesten. Bij veel mensen ontbreekt de kennis van deze vorm van criminaliteit.

Online criminaliteit veroorzaakt veel leed en het risico op slachtofferschap is groot. Dit soort criminaliteit overstijgt vaak de gemeentegrenzen. Het is daarom belangrijk om de samenleving op dit gebied weerbaarder te maken. Daarnaast moeten de veiligheidspartners hierin sterk samenwerken, zowel preventief als repressief.

We richten ons de komende vier jaar op de volgende speerpunten:

1. Het inzetten op preventie en bewustwording. We vergroten de kennis rond dit thema bij onze eigen interne medewerkers, maar ook bij externen. Daarnaast zetten wij gerichte acties op om de weerbaarheid van onze inwoners te vergroten.
2. Versterken van de informatiepositie. Er is sprake van een "darknumber" (het werkelijk aantal gevallen van criminaliteit, verminderd met het aantal dat bij de overheid bekend is) als het gaat om online criminaliteit. We willen samen met onze partners meer zicht krijgen op het fenomeen online criminaliteit om hier ook gericht op in te kunnen zetten.
3. Samen met onze partners (die een grote bijdrage kunnen leveren in de repressie en preventie van online criminaliteit) zoeken naar de mogelijkheden om online criminaliteit nog beter aan te pakken.

Veilig buitengebied

De veiligheid van het buitengebied komt steeds meer onder druk te staan door de toename van criminele activiteiten. Uit het Landelijk Overzicht Synthetische Drugs 2020 blijkt dat er een stijging is van het aantal drugsproductie- en dumplocaties in Noord-Nederland. Door de uitgestrektheid van de buitengebieden kunnen criminelen hier vaak ongezien opereren. Een van de manieren waarop dat gebeurt, is het benaderen van agrariërs of schuureigenaren in buitengebieden voor het produceren of opslaan van drugs. Daarnaast komt het opslaan van gestolen goederen en illegaal handelswaar voor. Ook in Drenthe zijn er uitgestrekte buitengebieden met veel (agrarische) schuren of loodsen. Binnen het basis-team van Zuidwest-Drenthe zijn ook drugslaboratoria gevonden, maar het is nog onduidelijk hoe omvangrijk dit probleem is.

Om deze ontwikkeling onder de aandacht te brengen zetten we in op bewustwording en het vergroten van de meldingsbereidheid door middel van de campagne 'veilig buitengebied' in Zuidwest-Drenthe. Het betreft een samenwerking tussen Politie, LTO Noord, RIEC Noord en de gemeenten. De samenwerking zorgt voor korte lijnen en verbeterde onderlinge communicatie. Door informatie beter te delen, kunnen gerichte maatregelen worden genomen. Daar zit de kracht van deze aanpak.

We richten ons de komende vier jaren op de volgende drie speerpunten:

1. (Agrarische) ondernemers en loods- of schuureigenaren in het buitengebied voorlichten over de gevolgen van het verhuren van loodsen en schuren aan criminelen om zo te voorkomen dat zij slachtoffer worden van ondermijnende criminaliteit.
2. Burgers en (agrarische) ondernemers informeren over de signalen waaraan zij deze criminaliteit kunnen herkennen en hen informeren over hoe deze signalen gemeld kunnen worden bij de politie. Hierdoor werken we aan het vergroten van de meldingsbereidheid.
3. Positieve neveneffecten creëren; door fysieke aanwezigheid in het gebied met de focus op ondermijnende criminaliteit, kan de informatiepositie versterkt worden. Daarnaast leidt het gesprek met de doelgroep tot goede relaties, die zich uit kunnen betalen.

Effectieve verbinding zorg en veiligheid

De werelden van zorg en veiligheid zijn de afgelopen jaren al veel dichterbij elkaar toegegroeid. Door vroegtijdig vanuit de zorg betrokken te zijn en hulp te verlenen, kan worden voorkomen dat casuïstiek complex wordt en risico's vormt voor de openbare orde en veiligheid.

Als gemeente zijn we regisseur van zowel het veiligheidsdomein als het sociaal domein en kunnen we eraan bijdragen om de ketens beter op elkaar af te stemmen en de samenwerking te verstevigen.

Steeds vaker veroorzaken personen met verward gedrag overlast. Daarnaast verwachten professionals de komende jaren meer impact van personen met verward of onbegrepen gedrag in de wijk, doordat zorg en ondersteuning verder ambulans wordt aangeboden.

Om deze stijgende trend te doorbreken, richten wij ons de komende vier jaar op de volgende speerpunten:

1. De verbinding tussen zorg en veiligheid verbeteren: het is belangrijk dat professionals binnen zorg en veiligheid elkaar kennen, elkaars taal snappen en weten wat de mogelijkheden en onmogelijkheden zijn.
2. Vroegsignalering: door middel van een wijkgerichte aanpak willen we ons meer richten op preventie en in mindere mate op repressie. Een persoonsgerichte sluitende aanpak in een vroeg stadium helpt hierbij.
3. Sturen op passende regie en eigenaarschap in de keten: om te voorkomen dat inwoners tussen wal en schip vallen, willen we ervoor zorgen dat organisaties eigenaarschap en regie pakken in de keten.

Doelstellingen Midden-Drenthe

In Midden-Drenthe sluiten we aan bij de (gemeente)grens overstijgende prioriteiten van Zuidwest-Drenthe. We zetten deze prioriteiten om in doelstellingen met een wat meer lokale kleur en voegen een aantal lokale doelstellingen (die gebaseerd zijn op de veiligheidsanalyse) toe. Uiteindelijk worden de doelstellingen concreet uitgewerkt in de jaarplannen die op dit IVP zullen volgen.

De doelstellingen voor de komende vier jaar voor de gemeente Midden-Drenthe zien er als volgt uit:

Doelstelling 1: het verminderen van ondermijnende factoren in de gemeente Midden-Drenthe

Ondermijning is een onderwerp dat de afgelopen jaren steeds meer urgentie heeft gekregen, zowel landelijk, regionaal als op lokaal niveau. Ondermijning is een probleem, omdat het de veiligheid, de leefbaarheid, de economie en gezag van de overheid aantast.

In onze strategie richten we ons op vier speerpunten:

1. Vergroten van de weerbaarheid; bestuurlijk, ambtelijk en onder onze inwoners en ondernemers. Bij dit speerpunt is het vergroten van het bewustzijn essentieel. Daarnaast is het belangrijk dat er een bestuurlijke aanpak wordt geformuleerd waarin het bestuurlijk instrumentarium wordt benoemd, geactualiseerd en waar nodig ingezet. Als laatste is er aandacht voor integriteit en de veiligheid van de medewerkers van de gemeente.
2. Verbeteren van de informatiepositie van de gemeente door meer data gestuurd te werken.
3. Intensiveren van de lokale integrale aanpak op casuïstiek.
4. Het starten van de campagne 'veilig buitengebied'

Vanwege het feit dat de aanpak van ondermijning veel acties op verschillende deelonderwerpen omvat waar ook andere partners bij komen kijken, stellen we een plan van aanpak op die voorziet in het ver-

minderen van ondermijnende factoren. Alle acties, zoals een 'meldpunt ondermijning', krijgen hierin een plek.

Doelstelling 2: het terugdringen van overlast met betrekking tot jongeren door ondersteuning, zorg en straf

Met de term 'jonge aanwas' worden jongeren bedoeld die opkijken tegen criminele rolmodellen. Het voorkomen van jonge aanwas is erop gericht om jongeren andere perspectieven te bieden om daarmee de 'keuze' voor het criminele pad/een criminele carrière onaantrekkelijker te maken. In Zuidwest-Drenthe nemen de overlastincidenten waarbij jongeren zijn betrokken toe. Ook zijn er problematische jeugdgroepen waarbij soms sprake is van criminaliteit.

In onze strategie richten we ons op de volgende speerpunten:

1. Zicht krijgen op de huidige overlastlocaties en criminele jeugdnetwerken/groepen.
2. Inzetten op een passende aanpak door gerichte maatregelen te treffen op het gebied van straf, ondersteuning en zorg.
3. Oog hebben voor de 'voedingsbodem' die de criminele gedragingen van de groep of individuele jeugdigen in de hand werken. Hierbij bieden we een sluitende ondersteuning aan de jongeren en hun ouders en verzorgers.
4. Onderzoeken van de mogelijkheden van vroegsignalering door een wijk/buurtgerichte aanpak toe te passen.

Concreet jagen we activiteiten in het kader van dit onderwerp aan, waarbij een sterke verbinding met zorg en veiligheid benodigd is om te komen tot een effectieve aanpak. Inzetten op dit onderwerp betekent ook dat bijvoorbeeld een groepsaanpak van jeugdgroepen eerder tot stand kan komen door de prioritering.

Doelstelling 3: het (beter) in beeld krijgen van online criminaliteit en het aanpakken van online criminaliteit door samenwerking met partners

Er is een duidelijke verplaatsing van offline naar online criminaliteit te zien. Online criminaliteit is een relatief nieuwe vorm van criminaliteit die steeds ergere vormen aanneemt. Denk aan oplichting, hacken, sexting, digitale fraude, illegale prostitutie of internetpesten. Bij veel mensen ontbreekt de kennis van deze vorm van criminaliteit. Online criminaliteit veroorzaakt veel leed en het risico op slachtofferschap is groot. Het is belangrijk de samenleving hiertegen weerbaar te maken.

We richten ons de komende vier jaar op de volgende speerpunten:

1. Het inzetten op een passende aanpak en bewustwording. We vergroten de kennis rond dit thema bij onze eigen interne medewerkers, maar ook bij ondernemers en inwoners. Daarnaast zetten wij gerichte acties op om de weerbaarheid van onze inwoners te vergroten.
2. Versterken van de informatiepositie. Er is sprake van een "darknumber" als het gaat om online criminaliteit. We willen samen met onze partners meer zicht krijgen op het fenomeen online criminaliteit om hier ook gericht op in te kunnen zetten.
3. Samen met onze partners (die een grote bijdrage kunnen leveren in de repressie en preventie van online criminaliteit) zoeken naar de mogelijkheden om online criminaliteit nog beter aan te pakken. Intern wordt actief de samenwerking met de Chief Information Security Officer (CISO) gezocht.

Concreet betekent dit dat we moeten openstaan voor nieuwe, snelle ontwikkelingen op dit vlak.

Doelstelling 4: de samenwerking tussen zorg en veiligheid efficiënter organiseren

De werelden van zorg en veiligheid zijn de afgelopen jaren veel dichter naar elkaar toegegroeid. Door vroegtijdig vanuit de zorg betrokken te zijn en hulp te verlenen, kan worden voorkomen dat casuïstiek complex wordt en risico's vormt voor de openbare orde en veiligheid. Als gemeente zijn we regisseur van zowel het veiligheidsdomein als het sociaal domein. Steeds vaker veroorzaken personen met verward of onbegrepen gedrag overlast. Daarnaast verwachten professionals de komende jaren meer impact van personen met verward of onbegrepen gedrag in de wijk, doordat zorg en ondersteuning verdergaand ambulant wordt aangeboden.

Om deze stijgende trend te doorbreken richten wij ons de komende vier jaar op de volgende speerpunten:

1. De verbinding tussen zorg en veiligheid verbeteren: het is belangrijk dat professionals in de zorg en veiligheid elkaar kennen, elkaars taal snappen en weten wat de mogelijkheden en onmogelijkheden zijn.
2. Vroegsignalering: door middel van een wijkgerichte aanpak willen we ons meer richten op preventie en in mindere mate op repressie. Een persoonsgerichte sluitende aanpak in een vroeg stadium helpt hierbij.
3. Sturen op passende regie en eigenaarschap in de keten: om te voorkomen dat inwoners tussen wal en schip vallen, willen we ervoor zorgen dat organisatie eigenaarschap en regie pakken in de keten.

Concreet betekent dit dat de verbindingen en het speelveld van zorg en veiligheid tegen het licht gehouden worden, om zo ook een effectiviteits-slag te kunnen maken.

Contact

Bezoekadres

Gemeente Midden-Drenthe

Raadhuisplein 1, 9411 NB in Beilen

Elzenlaan 10, 9422 ES in Smilde

Postadres

Gemeente Midden-Drenthe

Postbus 24, 9410 AA in Beilen